SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM

ALKALMAZOTT MECHANIKA TANSZÉK

Végeselem módszer 5. gyakorlat

Feladat: szakító próbatest szilárdsági vizsgálata

A szakító próbatest, lévén forgásszimmetrikus geometriával rendelkező test, meridián metszetével adható meg, amely a fenti ábrán látható.

Geometria: a szakító próbatest méreteit az ábrán definiáltuk. **Terhelés:** p = |F/A| = 5 MPa megoszló terhelést alkalmazunk. **Anyagjellemzők:** acél anyagjellemzői: E = 200 GPa, v = 0,3.

Elvégzendő feladatok:

- 1. Rajzolja meg a próbatest geometriáját!
 - A test geometriája és terhelése is forgásszimmetrikus, ezért a feladat 2D-s forgásszimmetrikus feladatként is megoldható. Ennek értelmében elegendő a test meridián metszetét megrajzolni.
 - A próbatest geometriája rendelkezik egy további szimmetriával is, a bemetszésénél a forgástengelyre merőleges síkra is szimmetrikus a geometria és a terhelés. Emiatt a megrajzolandó geometria tovább egyszerűsíthető, azaz csak a meridián metszet felét kell megrajzolni.
- 2. Készítse el a végeselem felosztást!
 - Használjon háromszög elemeket a felosztás elkészítéséhez.
 - Egy végeselem átlagos mérete (a végeselem átlagos élhossza) legyen 2 mm!
 - A feszültséggyűjtő helyek közelében az átlagos elemméret legyen 0,2 mm!
- 3. Adja meg a szerkezet megfogását (kinematikai peremfeltétel)!
 - A feladat kiírásában nem szerepel a próbatest megfogása. Igaz hogy a próbatest a két végén ható egyforma nagyságú és ellentétes irányú erők hatására egyensúlyban van, de semmi nem akadályozza meg a merevtestszerű elmozdulásokat. Mivel a megoldandó egyensúlyi egyenlet a vizsgált test végtelen távoli időpontban felvett helyzetét adja meg, a fellépő numerikus kerekítési hibák miatt a test pontjainak elmozdulása végtelen nagyra adódna. Emiatt szükség van a próbatest megfogására. Ezt úgy kell megtenni, hogy a feladatban nem szereplő megfogás lehetőleg ne befolyásolja a

végeredményt. Ennél a feladatnál ez úgy oldható meg, hogy a szimmetria sík és a meridián metszet metszésvonalának pontjait a forgástengely irányában megfogjuk, vagyis nulla nagyságú elmozdulást írunk elő. Mivel ezek a pontok a szimmetria miatt amúgy sem mozdulnának el, a végeredmény módosítása nélkül biztosítani tudjuk a merevtestszerű elmozdulások megakadályozását.

- A forgástengely pontjai a forgásszimmetria miatt sugárirányban nem mozdulhatnak el, ezért itt semmilyen korlátozást (kényszert) nem kell alkalmazni.
- 4. Adja meg próbatest terhelését (dinamikai peremfeltétel)!
 - A próbatest két véglapján a terhelő erő intenzitása (egységnyi felületre jutó erő) adott, ezt felületen megoszló terhelésként kell figyelembe venni.
- 5. Számítsa ki a terhelés hatására létrejött elmozdulásokat és feszültségállapotot!
 - Feltételezzük, hogy csak kis elmozdulások és alakváltozások következnek be, valamint azt, hogy az alakváltozások és feszültségek között lineáris a kapcsolat. Emiatt a feladatot a számítógép egy lépésben számolja ki.
- 6. Szemléltesse színskálával ellátott színes ábrákon az elmozdulásmezőt és a redukált feszültséget (von Mises feszültség)!

Feladat megoldása:

Indítsuk el az Abaqus CAE programot. Adjuk meg a munkakönyvtárat a **File** ► **Set Work Directory...** paranccsal. A megjelenő ablakban a New work directory alá írjuk/másoljuk be a munkakönyvtárunk helyét, vagy válasszuk ki a A select... ikonnal. Ezután OK-zuk le az ablakot.

A MODULE PART geometria megrajzolása

A program megnyitása után alapértelmezésként a Part Modulban vagyunk. Ez a Modul szolgál a geometria létrehozására. Ehhez az alábbi lépéseket kövessük:

- 1. Az eszköztárból kattintsunk a Create Part ikonra!
- 2. Az ennek hatására megjelenő Create Part párbeszédablakban az alábbi beállításokat végezzük el:
 - A Name után beírhatjuk az alkatrészünk nevét.
 - A Modeling Space alatt válasszuk ki, hogy forgásszimmetrikus, azaz **Axisymmeric** geometriát szeretnénk rajzolni!
 - A Type alatt hagyjuk az alapértelmezett kijelölést a **Deformable** előtt, mivel alakváltozásra képes geometriát szeretnénk!
 - A Base Feature alatt válasszuk a Shell-t!
 - Az Approximate size-ot, tehát a modellünk méretét itt is beállíthatnánk, de erre majd később visszatérünk a segédrács beállításánál, most hagyjuk az alapértelmezett 200-on!

A fenti beállítások elvégzése után kattintsunk lent a Continue gombra.

Module: 🖉 Part 💌	Create Part X
	Name: próbatest
	Modeling Space
7015 74	○ 3D ○ 2D Planar ● Avisymmetric
Create	
Part	Type Options
	Deformable
	O Arstitical include twist
	Ulerian
	Base Feature
-+	Shell
V3, 🛄	O Wire
🚛 🔤	
	U T UNIT
(XYZ)	
+	
	Approximate size: 200
	Continue Cancel
A1	A2

3. A Continue gombra kattintás után azt tapasztaljuk, hogy a Part modul eszköztára megváltozott, a rajzolást segítő parancsok jelentek meg. Azt is megfigyelhetjük, hogy a program a rajzoláshoz az XY

síkot ajánlja fel, és ebben a síkban automatikusan elhelyez egy rajzolást segítő kék segédrácsot (Gridet).

4. Az alapértelmezett függőleges forgatási tengely zöld szaggatott vonallal látszik a grafikus ablakon.

5. Következő lépésben rajzoljuk meg a tengely meridián metszetét a **Create Lines: Connected** paranccsal! Lényeges, hogy a rajzolás során zárt görbét hozzunk létre különben nem kapunk felületet később. Ha szükséges az **Add Constraint** paranccsal kényszerezhetjük a geometriát, például ha valamelyik vonal nem vízszintes, akkor a Horizontal paranccsal vízszintesbe hozhatjuk.

- 6. Szükséges a megrajzolt geometria beméretezése. Ehhez az Add Dimension parancsot használjuk! Kattintsunk a beméretezni kívánt vonalra, majd jobb kattintással tegyük le a méretvonalat és ezután alul a Beviteli mezőben adjuk meg a pontos méretet és Enter-rel fogadjuk el a beírt értéket! Elegendő a képen megadott méreteket beállítani, nehogy túldefiniált legyen a geometria, amikor a körívet megrajzoljuk.
- 7. A sketch rajzolás utolsó lépése az 5 mm-es lekerekítés létrehozása. Ehhez a Create Fillet: Between 2 Curves parancsot használjuk. A parancsra kattintás után az alsó beviteli mezőben adjuk meg a lekerekítési sugár méretét a Fillet radius sornál! A beírt értéket középső gombbal vagy Enter-rel

fogadjuk el, majd kattintsunk a megfelelő két oldalra ahol a lekerekítést létre kell hoznunk!

8. A fenti lépések után az alsó beviteli mezőben a **Sketch the section for the planar shell** sornál kattintsunk a **Done** gombra vagy a középső gombbal valahová a grafikus ábrákra! Az eredmény:

B MODULE PROPERTY tulajdonságok megadása

Module: Property

σε 📰

j. 🗖

1L 📰

-

► ⁿ²n1

ф 🛅

<u> 1</u>. 1-1,

🔶 🛄

/ 📰

Part

Step

Mesh

Sketch

Property Assembly

Interaction Load

Optimization Job

Visualization

A geometria megrajzolása után lépjünk át a Property modulra. Ebben a modulban definiáljuk az anyagmodellt, a section-t és ezt hozzárendeljük a geometriához.

 Először a Create Material paranccsal hozzuk létre a lineárisan rugalmas izotróp anyagmodellünket! Adjuk meg az anyag nevét a Name sornál, ami legyen acél! Majd válasszuk a Mechanical ► Elasticity► Elastic parancsot és adjuk meg a rugalmassági moduluszt és a Poisson-tényezőt! E = 200 GPa, v = 0,3.

Végül a megadás után kattintsunk az OK gombra!

💠 Edit Material X
Name: acél
Description:
Material Behaviors
Elastic
General Mechanical Thermal Electrical/Magnetic Other
Flastic
Number of field variables:
Moduli time scale (for viscoelasticity): Long-term
No tension
Data
Young's Poisson's Modulus Batio
1 2e11 0.3
OK Cancel

2. A Create Section parancesal hozzunk létre egy Section-t, amellyel a tulajdonságokat tudjuk a modellhez hozzárendelni! A Category-nál válasszuk a Solid opciót, a Type-nál pedig a Homogeneous opciót, majd kattintsunk a Continue gombra és végül adjuk meg az acél anyagot, amit korábban létrehoztunk és kattintsunk az OK gombra!

Category	Туре	🖨 Edit Section
Solid	Homogeneous Generalized plane strain	Name: Section-1
O Beam	Eulerian Composite	Material: acel
⊖ Beam ⊖ Other	Eulerian Composite	Material: acel

3. Az Assign Section paranccsal hozzárendeljük az előbb létrehozott Sectiont a geometriához. Jelöljük ki az alkatrészünket majd a Select the regions to be assigned a section –nál kattintsunk a Done-ra! A megjelenő Edit Section Assignment ablakot okézzuk le!

2		
🛓 🧰		
XL 🚍		
Assign Section		
🕂 🧰		
😚 📰		
/ 🚍		
li, li, Z		
+ /		
-tz		
^(XY2) 未 台 美		
	A	

the state the state of the	У	10		And Bulletinger	
Model Database 💡 🌲 🗄	8	2:			
Models (1)		4			
Model-1		2. Hall			
Parts (1)		at m			
Calibrations					
		H Car			
Edit Section Assignment		×			
Region					
Region: Set-1					
Section					
Fastion Casting 1	1				
Personal Personal"	101				
Note: List contains only section applicable to the selected	f regions.				
Type: Solid Homogeneous					
Type: Solid, Homogeneous Material: acél					
Type: Solid, Homogeneous Material: acél					
Type: Solid, Homogeneous Material: acél Thickness		_			
Type: Solid, Homogeneous Material: acél Thickness Assignment: ® From section (	) From ç	peometry			
Type: Solid, Homogeneous Material: acel Thickness Assignment: ® From section (OK	O From g	peometry 1			
Type: Solid, Homogeneous Material: acel Thickness Assignment: ® From section (OK B5 LOADS	) From s	peometry			
Type: Solid, Homogeneous Material: acel Thickness Assignment: @ From section (OK B LOARS B CS	O From g	jeometry I I+			
Type: Solid, Homogeneous Material: acel Thickness Assignment: From section (OK B Cos Predefined Fields	O From s	peometry I I I I I I I I I I I I I I I I I I I			
Type: Solid, Homogeneous Material: acel Thickness Assignment: @ From section (OK BS Coast B CS B CS Remeshing Rules Remeshing Rules	O From s	peometry +: 台(, , , ,			
Type: Solid, Homogeneous Material: acel Thickness Assignment: From section (OK BCS Predefined Fields Premering Rules Continuation Tasks	C From g	peometry I I I I I I I I I I I I I I I I I I I			
Type Solid, Homogeneous Material: a cel Thickness Assignment: @ From section (OK B Cos B Prodefined Fields B Rementing Bules C Optimization Tasks Statches	O From g	jeometry I I I I I I I I I I I I I I I I I I I			
Type: Solid, Homogeneous Material: acel Thickness Sasjamment: From section (OK Ba Toasis Pedefined Fields Perenting Rules Continuation Tasks School School	O From g	pometry ・、へ 出入			
Type Solid, Homogeneous Material: a cel Thickness Assignment: @ From section (OK Bas Decision Fields Bas Predefined Fields Bas Predefined Fields Bas Setches Annotations Annotations Annotations Annotations	C From g	eometry E A E			
Type Solid, Homogeneous Material act Thickness Sagrament: (*) From section (*) OK Sagrament: (*) From section (*) OK Sagramenting Rules (*) Optimization Tasks Sachadows (*) Analysis (*) Analysis (*) Analysis (*) Analysis (*) Analysis	Cance	peometry 1 キ・ホー とり、こ、			
Type: Solid, Homogeneous Material: act Thickness Assignment: Thickness Bos Bos Bos Bos Bos Bos Bos Bos Bos B	Cance	peometry 1 31 天			
Type: Solid Homogeneous Material act Assignment: From section (CK B: From section (CK B: From section (CK B: Remenhing Bules B: Remenhing Bules B: Remenhing Bules B: Startules B: Start	O From g	icometry i + , 小, たり、、,			
Type: Solid Homogeneous Material and Solid Homogeneous Assignment: @ Frem section 1 @ Color B Solid D Optimization Trails D Optimization Trails D Optimization Trails D Amonthing Balance D Amonthing Balance	O From ç Cance	ieometry i t 大	×		

C MODULE ASSEMBLY

összeállítás

1. A Create Instance parancesal létrehozunk egy összeállítást.

8

D MODULE STEP

1. Lépjünk át a Step modulra és a **Create Step** paranccsal hozzunk létre egy **Static, General** Step-et az ábrán látható módon!

Module: Step Model: Model-1	Step: 🗘 Initial 🧹	
••• 💼		
Create Step		
🚂 🦌		
(xyz) +	🚔 Create Sten 🛛 🗙	
	Name: Step 1	
	Insert new step after	
	Initial	
	Procedure type: General	
	Dynamic, Temp-disp, Explicit ^ Geostatic	
	Heat transfer	
	Soils	
	Static, General Static, Riks V	
	< <u>></u>	
	Continue Cancel	
Y		
2 →→ ×		

📄 Edit Step	×
lame: Step-1	
ype: Static, General	
Basic Incrementation Other	
Description:	
Time period: 1	
NIgeom: Orn (This setting controls the inclusion of nonlinear el On of large displacements and affects subsequent st	ffects eps.)
Automatic stabilization: None	
Include adiabatic heating effects	

E MODULE LOAD peremfeltételek megadása

Lépjünk át a Load modulra és a Create Load paranccsal hozzuk létre a terhelést! A Category-nál válasszuk a Mechanical-t a Types for Selected Step-nél pedig a Pressure opciót majd kattintsunk a Continue gombra! Ezt követően jelöljük ki a felső felületet, amin a terhelés működik, majd fogadjuk el a kijelölést a középső gombbal vagy alul a beviteli mezőben a Done gombbal! Ezután a felugró ablakban adjuk meg a nyomás értékét, -5e6 (azaz 5 MPa húzás), a Magnitude mezőben, majd kattintsunk az OK gombra!

Model: 🛱 Model-1 岁 Step: 🛱 Step-1 🗸			
	:		
Create Load Name Load Step: Step: Step: Step: Category Mechanical Chemal Concentrated force Acoustic Chuid Checkicul/Magnetic Mass difficult Concentrated force Backicul Concentrated force Bac		Edit Load Name: Load-1 Type: Presure Step: Step-1 (Static, General) Region: Surf-2 Distribution: Uniform Magnitude: 566 Amplitude: (Ramp) OK Cancel	
Gravity Bot load Continue Cancel			

2. A következő lépésben adjuk meg a kinematikai peremfeltételt, vagyis a megfogást! Kattintsunk a Create Boundary Condition gombra és a felugró ablakban válasszuk a Mechanical és Displacement/Rotation opciókat! Majd a Continue... gomb következik. Ezután jelöljük ki az alsó felületet (az ábrán az alsó vonalat) és fogadjuk el a kijelölést a középső gombbal! A felugró ablakban pipáljuk be az U2, UR3 mezőket és adjunk meg 0 értéket mindegyikhez, majd kattintsunk az OK gombra!

-			†				
				🜩 Edit Bo	undary Condition	×	
				Name: BC	51		
	💠 Create Boundary Cor	ndition X		Type: Di	splacement/Rotation		
	Name: BC-1			Step: Ste	ep-1 (Static, General)		
	Step: Step-1	v		Region: Se	t-3		
	Procedure: Static, Genera	4		CSYS: (G1	obal) 📘 🙏		
	Category Mechanical	Types for Selected Step		Distribution	: Uniform 🗸	f(x)	
	O Electrical/Magnetic	Displacement/Rotation		🗆 U1:			
	O Other	Velocity/Angular velocity		以 2:	0		
		Connector velocity		UR3:	8	radians	
				Amplitude	(Bamp)	Av I	
				7 mpillade	(minp)		
				Note: The	displacement value will b ntained in subsequent ste	e ps.	
	Continue	Cancel		0	K		
	Comment	Current		0	Calici		

10

 F
 MODULE
 MESH
 háló elkészítése

 1.
 Lépjünk át a Mesh modulra! Az Object-et állítsuk Part-ra!

 Jle:
 Mesh
 Model:
 Object: O Assembly @ Part:
 próbatest

<u>, </u>		
!-		
Ľ		

2. Állítsuk be, hogy háromszög elemeket használjon a program a hálózáshoz! Ehhez kattintsunk az Assign Mesh Controls-ra! Mesh Controls ablakban válasszuk a Tri-t! Okézzuk le!

Következő lépésben sűrítsük be az elemeket a lekerekítés környezetében! A **Seed Part**-ra való kattintás után a **Global Seeds** ablakban állítsuk az **Approximate global size**-ot 2-re! A **Curvature control**-nál a **Maximum deviation factor** legyen 0,001! Nyomjunk egy **OK**-t!

11	>
	\sim

(

3. Kattintsunk a Mesh Part-ra majd alul a Yes-re az OK to mesh the part-nál!

G MODULE JOB a fela

a feladat megoldása

1. Lépjünk át a Job modulra és hozzunk létre egy új job-ot a **Create Job** paranccsal! A felugró ablakban kattintsunk a **Continue** majd az **OK** gombokra! Végül a létrehozott job-ra jobb kattintás után a **Submit** paranccsal tudjuk a modellt elküldeni megoldani.

🜩 Edit Job	×
Name: Job-1 Model: Model-1	
Analysis product: Abaqus/Standard Description:	
Submission General Memory Parallelization Precision	
Ob Type OF Full analysis Recover (Explicit) Restart	
Run Mode	
Background () Queue: Host name: Type:	
Submit Time	
Immediately Wait: hrs. min.	
⊖ At:	
OK	]

Η RESULTS

9

eredmények kiértékelése

A job-ra jobb kattintás után a Results paranccsal tudjuk az eredményeket ábrázolni. A különböző mennyiségeket a következőképp választhatjuk ki (a három példa az elmozdulás-, a feszültség- és a deformációmező [U, S, E]):

Ha a View menüpontban az ODB display options -t választjuk, akkor három dimenziós testként, illetve annak metszeteként is megnézhetjük a próbatestet. A példa egy 270°-os, 100 darab szegmensből álló metszetet mutat.

14

(	15	\supset
		\sim